

Wespenlarve als voedsel voor andere.*)

Janet vermeldt in dezelfde "Onzième note", dat Kristof een wesp een larve uit een cel zag trekken en deze zag geven aan een grotere larve in het nest. Ik kan deze waarneming bevestigen. Een $\pm$ 5 mm. grote larve werd uit een cel gehaald en na langdurig rondlopen over de raat, waarbij telkens larven werden gepasseerd, eindelijk gegeven aan een der grotere larven. Wel was de wesp (*V. germanica*) telkens blijven stilstaan bij andere larven, die dan hevig de kaken bewogen. Het maakte de indruk, alsof de wesp wachtte op het vastgrijpen van het voedsel door de larven. Toen de laatste had toegebeten, liet de wesp onmiddellijk de larve los. Dezelfde wesp heb ik echter niet opnieuw op eigen initiatief een larve als voedsel zien toedienen, wèl, indien ikzelf een larve ter distributie aan de wesp gaf.

Biezeling (Z.).

B. J. J. R. WALRECHT.

Korte mededeling naar aanleiding van het voorkomen van *Naucoris maculatus* F. (Hemipt.-Heteropt.) in de Oisterwijkse vennen.*)

In 1929 werd door D. Mac Gillavry (Verslag Zomer- vergad. Ned. Entomol. Ver. 1929) op het voorkomen van *Naucoris maculatus* F. bij Oisterwijk gewezen. Dat deze wants zich aldaar weet staande te houden, blijkt uit latere vondsten. Op 5.4, & 10.4.36 en 25.4.37 werden door de heren P. v. d. Wiel en G. Kruseman resp. ondergetekende talrijke, uitsluitend brachypt. ex. gevonden.

Opmerkelijk is, dat het voorkomen in ons land, althans in de Duitse literatuur, voorzover mij bekend is, niet is vermeld. In het in 1935 verschenen 12e deel van het uiterst breed opgezette werk „Die Wanzen Mitteleuropas von Dr. J. Gulde (†)”, bewerkt door K. H. C. Jordan wordt op blz. 42 omtrent de verbreiding van *N. maculatus* gezegd: „Häufig in Frankreich, ferner in Italien und Sizilien. Eine südeuropäische Art, die in Deutschland nur im Südwesten vorkommen könnte”. Dit is juist gezien, want reeds Lethierry heeft in zijn „Catalogue des Hémiptères du Nord” in 1874 *N. maculatus* als zeer gemeen bij Lille vermeld en Fokker spreekt over het voorkomen in België in zijn bekende Catalogus. De vondsten te Oisterwijk zijn, indien niet verrassend, dan toch wel opmerkelijk.

Eigenaardig is, dat, althans door mij, *N. maculatus* te Oisterwijk uitsluitend in één ven is aangetroffen; bij mijn eerste bezoek heb ik, door louter toeval, onmiddellijk in het juiste ven gevist. Toch komt het insect ook in andere Oister-

*) Spelling-1934.

wijkse vennen voor (zie Mac Gillavry, loc. cit.). Uit andere delen van ons land is mij de soort nog niet bekend; de kans, dat zij in een van de andere talrijke Brabantse vennen wordt gevonden is m.i. zeer groot.

Dat zij tot nu toe uitsluitend in de Oisterwijkse vennen is waargenomen, is niet zo vreemd want 1. wordt Oisterwijk vrij vaak door de Nederlandse entomologen bezocht en 2. is onze kennis aangaande de verbreiding van de Nederlandse wantsen nog zeer gebrekkig.

Opmerkelijk is, dat in de beschrijvingen in de bekende handboeken niets omtrent de onderscheiding van de geslachten bij *N. maculatus* wordt aangegeven. Kuhlga tz (in Brauers, Die Süßwasserfauna Deutschlands, IV, Rhynchota, Jena 1909, pg. 76) en Jordan (loc. cit.) b.v. beschrijven de soort wel min of meer uitvoerig, geven echter geen aanwijzingen voor de onderscheiding van het ♂ & ♀.

Nu is bekend, dat het ♂ van de bij ons algemeen verbreide *Naucoris cimicoides* L. vermoedelijk een stridulatieorgaan op de onderzijde bezit. Het is mij niet gelukt iets dergelijks bij *N. maculatus* te vinden. Wel heb ik bemerkt, dat het ♂ gemakkelijk van het ♀ te onderscheiden is door op volgende kenmerken te letten:

Bij het ♂ is het genitaal-segment sterk, enigszins bolvormig gewelfd, de grenslijn van het aangrenzend segment is ongeveer rechthoekig, die van het daarop volgend segment vrij diep driehoekig ingesneden.

Bij het ♀ is het genitaalsegment vrij vlak, de afscheidingslijnen van de aangrenzende segmenten verlopen in het midden vrijwel recht en dan plotseling stomphoekig naar buiten. Het gehele beeld van de grenslijnen van de onderlijfssegmenten is bij het ♀ veel regelmatiger dan bij het ♂.

Op het oog is ook enig onderscheid waar te nemen, het ♂ is in het algemeen iets kleiner, iets smaller en iets minder dof, bij het ♂ bedekken de dekschilden het achterlijf aan de zijden iets minder dan bij het ♀.

Bij de bovengenoemde in Oisterwijk gevangen ex. bevonden zich ongeveer evenveel ♂♂ als ♀♀.

Hilversum, Augustus 1937.

A. RECLAIRE.

Boekbespreking.

Een voor systematici onontbeerlijk werk.

Ueber entomologische Sammlungen, Entomologen & Entomomuseologie (ein Beitrag zur Geschichte der Entomologie) von Walther Horn und Ilse Kahle, unter Mitarbeit von R. Korschefsky. — Entomologische Beihefte Bd. 2—4, Berlin-Dahlem 1935-1937. — Ook separaat verschenen; prijs der 3 deelen RMk. 15,— + 8,— + 10,—.

Hoe velen zijn er niet onder ons, die bij het vergelijken van kenmerken, vooral wanneer wij meenen, met iets nieuws,